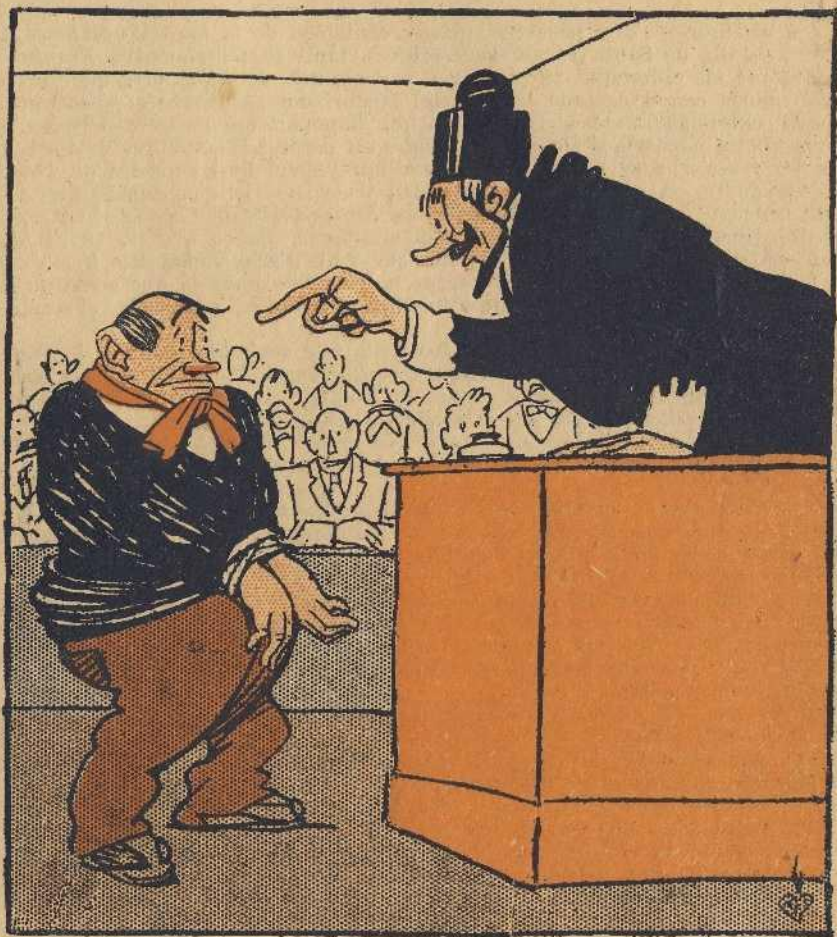
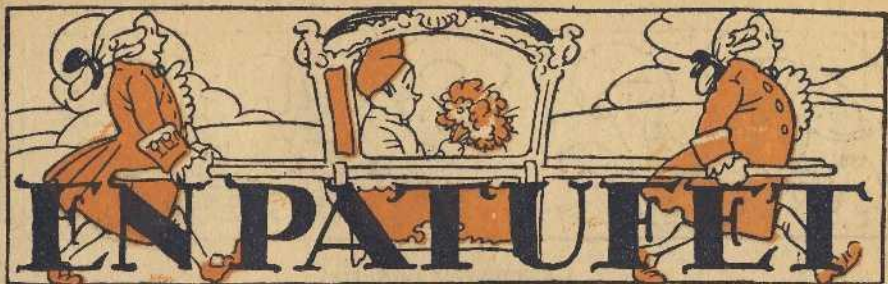

—Es a dir que vostè va abandonar els sacs de blat de moro per por de que l'agafessin? Doncs, vostè és un gallina.

—No, senyor, i dispensi. Si jo fos gallina m'hauria menjat el blat de moro i no hauria tingut ja por de res.

Casamentar imperial

En celebrar-se l'any passat el primer centenari de la mort de Napoleó I a la illa de Santa Elena, va escriure's tant—principalment a França—sobre els diferents caires de la personalitat de Bonapart, que qual-sevol hauria cregut agotada la matèria. Historiadors, periodistes, acadèmics, erudits, exhumant textos del temps en què Bonapart era l'àrbitre del món, i refrescant la memòria d'obres ja oblidades en perdre's l'actualitat de l'heroi, van fer reviuire la seva figura, ja com cabdill, èmul de les glòries de Cèsar i d'Alexandre, ja com polític, diplomàtic i legista, ja com senzill cap de casa, concepte en el qual no li mancaren contrarietats d'ordre familiar com les que pugui tenir el més humil dels ciutadans. De ço que no es va fer gran comentari, és de la veritable dèria que tenia l'Emperador dels francesos en fer casaments, interessant aspecte de la seva idiosincràsia que constitueix el tema d'una curiosíssima obra d'història anecdòtica publicada a Anglaterra per Mr. Bingham.

Sembla ésser, realment, que Napoleó tenia una veritable obsessió de casamentar, i no sols de casamentar, sino de conseller i d'ordenador de la vida dels matrimonis que arranjava, essent de notar el bon seny amb què solia dirigir-los. En alguns casos havia arribat a donar a les parelles unides per la seva mediació, veritables ordenances de govern conjugal, redactades tan minuciosament i imperativa, que s'mblaven ordres per fer maniobrar un cos d'exèrcit.

Res s'escapava a la cura de l'Emperador: l'hora d'anar al llit i de llevar-se, les atencions que els esposos devien tenir-se, la sol·licitud que devien posar en la bona criança dels fills, la forma en que devien aconduir-se amb les respectives sogres, etc., etc.

La pressa amb què casava la gent tenia quelcom d'inconcebible i fins era major a la que posava en la pràctica de les seves operacions militars, ço que es comprén amb dir que un dia va casar de sobte, per decret, a 6.000 soldats, i que una altra vegada va ordenar el matrimoni en massa de tots els seus dignataris solters.

Molts eren els que entraven fadrins al palau imperial i en sortien promesos i compromesos.

Als començaments del seu ofici de casamentar, encara era fàcil obtenir de Napoleó un termini de vint-i-quatre hores per a que el conminat al matrimoni d'ordre imperial, tingués temps de conèixer a la futura, de parlar-li i d'enamorar-se'n. Així M. de Lavalette, el seu ajudant de camp, va ésser informat anant en carruatge amb l'Emperador, de que aquest li havia destinat per muller una neboda de la seva esposa Josefina Beauharnais, i que només li concedia aquella nit per a pensar-s'hi. En efecte; l'endemà al matí

L'Emperador va portar al seu ajudant al col·legi on l'al·ludida senyoreta s'educava, va disposar que esmorzessin junts els futurs contraients, va donar-los un quart amb tal de que es diguessin quatre amoretets, i al cap de vuit dies eren marit i muller.

En créixer, però, la dèria casamentera de Napoleó, aquests ajornaments no foren possibles.

L'any 1820, ningú hauria obtingut de Bonapart ni una nit de reflexió, ni un quart de festeig. Matrimoni que projectava, era matrimoni fet.

Havent-se excusat el general Lecrec d'anar a Santo Domingo, al·legant que no podia deixar a París, sola i sense medis de subsistència a la seva filla, l'imperial casament va contestar-li que no es preocupés per això, car l'endemà ja hauria casat la seva filla, encara que de moment no sabia amb qui.

La casualitat va fer que, en aquell instant, el general Davout es presentés a l'Emperador per anunciar-li que es casava.

—Amb la senyoreta Lecrec—va interrompre Napoleó.

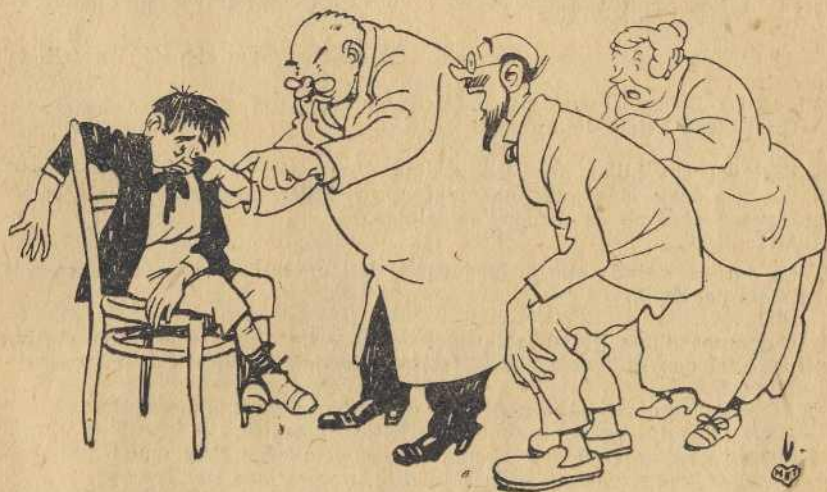
—No, senyor, amb la senyora...

—Amb la senyoreta Lecrec—afermà amb to terminant Bonapart.

Va ésser inútil tota resistència. El general Davout va haver d'eixir de palau per anar a fer coneixença amb la senyoreta Lecrec, amb la qual es casava l'endemà.

I el més curiós del cas és—segons sembla demostrat—que els matrimonis units d'aquesta faísó, és a dir, a desgrat dels contraients, solien ésser sortats un cop als nuvis els havien passat les primeres morrieries que feien de fel la seva lluna de mel.

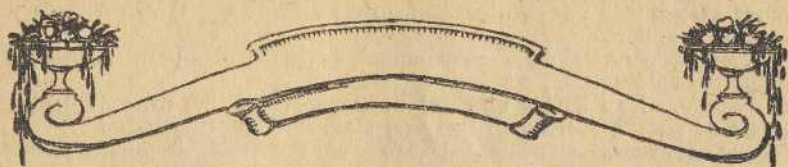
ABECÉ

—Doncs, miri, doctor: ens ha tornat del «foot-ball» tot marejat i diu que li han donat un cop de pilota a la panxa.

—I ha sigut molt fort aquest cop de pilota?

—Ja ho crec; si fins m'ha fet treure l'altra pilota que havia menjat per dinar.

La gesta extraordinària del Capità Bolavé

AQUELL xim-xim seguit, que xopava les robes i entrava fins el moll dels ossos, tenia l'aire de no parar en qui sap quantes hores.

—Capità Bolavé... Ja que no podem anar a escampar la boira, perquè aquesta boira és massa humida, ¿per què no provem de matar l'estona?

—Hum!—va fer el capità.—Voleu dir que serem nosaltres els que matarem l'estona, o l'estona la que ens matarà a nosaltres?

—Bé, és per a fer un poc de temps...

—Fer, fer... Som nosaltres els que fem el temps, o el temps el que ens fa a nosaltres?

De seguir per aquell camí deductiu, la conversa hauria pogut allargar-se, com les de les novel·les per entregues. I jo no estava per novel·les.

—Aribem-nos al primer cafetí que trobem i jugarem al billar?

—Anem—féu, arronçant les espatlles, el gosat navegant, l'home que havia corregut aquest món i l'altre món, i que encara esperava corre'n un altre.—On?

—Al cafè Groc del carrer Vermell... Es més nèt que el cafè Vermell del carrer Groc.

El capità Bolavé tingué un geste despectiu:

—Un billar? Esteu de broma!

—Jo?

—Vós, sí! Un billar que cap a dins d'un cafè, per gran que el cafè siga, no pot ésser més que una joguina, un billar de fira, pròpia pels patufins que encara no es corden les calces.

—Ah!

—La darrera vegada que jo he jugat al billar, aquí on me veieu, era a la Nova Gals del Sud...

—Oh!

—I damunt d'una planúria, que el costat estret tenia una milla marina i mitja, o, el que és igual: dos kilòmetres setecents setanta vuit metres.

—Mosca!

I la meua admiració—ho confesso—va tenir un punt d'incredulitat.

—Perfectament!—va fer amb tranquil·litat el capità.

I quan va haver-me contat el cas, no em va quedar altre remei que reconèixer que la monstrositat de la seva dita, no era més que aparent.

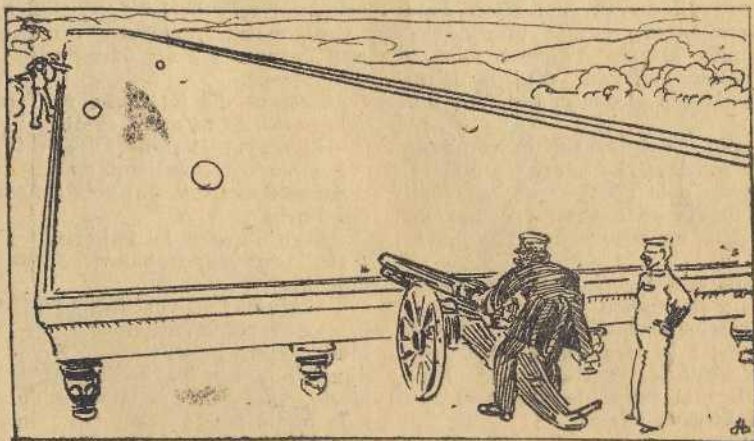
...A l'any 1888, el capità Bolavé fou encarregat per l'Institut lliure de Lliavaneres de realitzar una exploració geològica en la Nova Gals del Sud. Amb aquest motiu, s'endinsà per una vall on la mà de l'home encara no hi havia posat els peus. Es estrany, oi? Així ho contava el capità, i jo. Déu me'n reguard de contradir-lo!

En aquells llocs no hi havia cap mena de vegetació, per la raó senzillíssima

de que la terra vegetal havia sigut substituïda per un jaciment de malaquita que no tenia fi.

Contràriament al dir d'alguns savis que asseguruen que la malaquita no serveix per a res—què saben aquests savis!—el capità en tregué un partit meravellos d'aquella riquesa mineralògica.

En un no-res tingué nivellat horitzontalment el bloc de malaquita i fundat a Tantarantanatown (la ciutat més propera al jaciment), el «Great Billiard Club».

Només per a omplir les bandes d'aquell billar immens, foren necessaris més de sis mil quintars de goma. Les boles—enginyosa innovació!—eren enormes formatges esfèrics, dels anomenats formatges d'Holanda, i fets d'una pasta que un tractament ben senzill—pirolignit d'alumina—transformava en un ivori de primera qualitat. Com podeu suposar, amb una instal·lació d'aquella naturalesa, no calia pensar en els tacs de costum.

Uns canons muntats en plataformes rodolants, damunt de ràpids «cable-cars», del model darrer, circulaven pel voltant del billar monstre, llençant boles formidables damunt de la superfície de la malaquita.

L'habilitat del jugador consistia en fixar bé la punteria i en regular bé la carga del canó, a fi d'evitar que les boles anessin massa lluny.

El capità Bolavé va donar-me paraula de que al poc temps aquell nou esport va convertir-se en passió boja. Tothom tenia afany de fer córrer boles.

I així em vaig fer càrrec del menyspreu que el capità Bolavé sentia pels billars europeus, que no tenen més enllà de dos metres i mig de llargada. Res: uns billars ridículs. Des d'allavors que em fa vergonya de jugar-hi.

ALFONS ANEU

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el 18 fulltò de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTIL (2.ª part). Amb aquest suplement es regala el conte complet «Jaminet», per Josep M.ª Folch i Torres

Les penyores

Jo havia arribat a Lleida en el tren del mig-dia, amb el propòsit de cercar antigüetats. Feia bon dia, i no sé perquè el cor em deia que faria negoci.

Així, no té res de particular que avancés pel carrer del Carme, ficant-me ciutat endins, tot xiulant allò de «Jo em vull morir», del «Don Joan de Serrallonga», que és una de les coses més alegres d'aquest món, i fent ballar amb dos dits la meua canya d'Indies, com si fes jocs malabars.

De sobte, vaig sentir un soroll de vidres trencats. La meua canya, escapant-me dels dits, en un dels molinets, havia anat a parar contra un vidre dels aparadors de cà'n Lavaquial.

Jo anava a seguir fent el desentés, quan un dependent de la casa i un urbà van agafar-me pel braç i van portar-me a la casa dels pahors.

—Es vostè el que ha trencat el vidre? Faci el favor de donar el seu nom i la seva adreça...

Vaig confessar que em deia Felip Tancalaigua, que era un antiquari d'ofició i que anava a hostatjar-me als «Tres Reis».

—Bé, molt bé. Ja rebrà més tard la papeleta de penyorament. Se'n farà vint-i-cinc pessetes.

Ço d'haver de treure vint-i-cinc pessetes, va posar-me de mal humor. Tot anant cap a la fonda, jo em deia: «Has sigut un beneit. Ves qui et feia donar el teu nom i les teves senyes a l'urbà!»

En arribar a la fonda, l'amo va presentar-me el llibre-registre i vaig tenir una pensada. Al restaurant de l'estació havia estat dinant amb un senyor que m'havia dit que anava a Tàrraga i que m'havia entregat la seva tarja.

MANUEL RESTALLER I FESOL

Marxant de betes

En veritat, per què m'havia de treure jo vint-i-cinc pessetes de la but-

xaca en aquests temps de penúria crematística? Que les vagin a cobrar a aquest Restaller, que a hores d'ara ja deu ésser a Tàrraga! I vaig donar el nom del marxant.

Després de sopar, me'n vaig anar a dormir ben tranquil, i de bon matí, em vaig posar de peus a terra... «Tancalaigua, més ben dit, Restaller, no tinguis mandra, que al que matineja, Déu l'ajuda...» I em vaig vestir tranquil·lament.

Ja estava del tot, quan van trucar a la porta de la meua cambra:

—El senyor Restaller? Es vostè?

Era un urbà amb un agutzil.

Sense deixar-me tan sols contestar, féu l'urbà:

—Seguiu-nos a la Paheria.

Ben tost vaig trobar-me davant de l'alcalde:

—Magnífic, senyor Restaller! Vostè ens devia creure molt rucs, i és clar, deixa la «Fonda d'Espanya», dient que se'n va a Tàrraga, i, en efecte, agafa els trastets i es planta a la fonda dels «Tres Reis», sense ni tenir la precaució de disfressar el nom... I tot per a no pagar la penyora que li pertoca per haver posat foc distretament en el quiosc de la Música dels Camps Elissis ahir a la nit! Molt bé! Pagui, pagui les tres-centes pessetes que li foren imposades i no jugui amb l'autoritat, que li poden costar cares les bromes!

Jo em vaig quedar de pedra.

—Jo he de pagar trescentes pessetes per haver posat foc al quiosc de la Música de... no sé on?

—Sí, home, sí! No faci el desentés! No va donar el seu nom? No és vostè en Manuel Restaller i Fesol, marxant de betes? No va quedar conforme en pagar avui les trescentes pessetes import del dany ocasionat? Doncs pagui i calli, si no vol dormir al calaboç!

I per a no pagar les vint-i-cinc, no vaig tenir més remei que pagar les trescentes. No hi vaig fer negoci.

FELIP TANCALAIGUA

—Home, grill, ets un fatxenda. Què tan ric-ric!
 —Ja veuràs, tòtil, sempre hi ha algun tonto que s'ho creu.

ALS NOSTRES LECTORS PATUFISTES

Per enfermetat del nostre caríssim amic i director d'EN PATUFET, En Josep M.ª Folch i Torres, ens trobem en la impossibilitat de poder continuar les «Pàgines festives» començades, així com de poder publicar—en la secció de «Pàgines viscudes»—el seu acostumat article.

Sentim aquest contratemps, per tractar-se d'un company amb el qual ens lliguen llaços d'amistat tan profunda, i, també, perquè la malaltia que des de fa més d'un mes ve patint En Folch i Torres, és motiu de que els nostres volguts i nombrosos patufistes—tots ells fervents admiradors de la seva gloriosa obra—no puguin gaudir de les interessants descripcions a que ens té acostumats. Confiem, però, en que aquesta seva absència no ha de perllongar-se per molts dies i que tal vegada la setmana entrant ja tornarà a estar en comunicació amb els seus inoblidables lectors.

En havent dinat, els convidats—perquè a casa els Ginestons era dia de rebre—van passar al saló. Amb la panxa plena de bones viandes i de vins exquisits, tots van córrer a pendre seient en les butaques de vellut on el cos s'hi enfonsava suaument, guaitant, no sense enveja, a en Ramonet, que, mercès als seus nou anys, podia ajaçar-se per la catifa i caragolar-se com si no tingués ossos, ni, el que és més, una panxa com un bot. Ah, si haguessin pogut muntar en el cavall de fusta amb la mateixa agilitat que ho feia el noieta després d'haver-se endrapat un plat curull d'arròs, un tall de vedella, un de lluç, un de pollastre rostit i mig braç de gitano!

El senyor Ginestons, que com a amo de casa no li plavia aquell silenci, va rompre el foc:

—Què et sembla, Moniqueta, si cantaves un xic?

La senyora Moniqueta, amb ganes de fer-se pregar:

—Així, en acabant de menjar? Em sembla que estic malament de veu...

La veritat, no m'hi atreveixo!

Tots els convidats, amb aire mandrós:

—Sí, sí; canti, canti!

Ço de «canti» semblava que ho diguessin amb segona intenció.

La senyora Moniqueta:

—Si em prometen que seran indulgents...

Tots els convidats, amb aire més mandrós encara:

—Sí, sí; ho prometem, ho prometem!

La senyora Moniqueta se n'anà vers el piano, l'obrí, fullejà llargament en el musiquer i, per fi, tregué un paper suat i vell, tip de córrer per damunt les tecles.

La senyora Moniquet, com parlant amb si mateixa:

—Té, vetaquí una peça que no l'he cantada mai... Ni sabia que la tin-

gués... Veure si encerto a cantar-la. (Anunciant). «Els infants», lletra d'en Boyer i música d'en Massenet.

La senyora Moniqueta tussí tres vegades, passejà poc a poc d'una banda a l'altra, s'escurà la gola, guaità a l'auditori i començà a cantar:

Féu que no tinguin (la la la la la) els
[infants (la la la)]
rictus amargs (la la la la) mai en sa
[cara (la la la la sol)]

En Ramonet, intentant treure, d'una escletxa de les rajoles, les rodes del cavall de fusta:

—Auuu! Auuu! Oixque! Arri, burro!
La senyora Moniqueta, interrompent la romança:

—Molt bé, Ramonet! Tu no t'has enterat de que jo cantava?

En Ramonet, sense fer cas de l'observació de sa mare:

—Apa, corre, corre! Ja ho sé que aquesta carretera està mal empedrada, però ço no és motiu perquè et deturis! Au, rue! Au, Moreno! Arri! Arri!

La senyora Moniqueta, amb el to cixut:

—Ramonet! Ramonet! Jo et mano que callis! Ho sents?

El to sever de sa mare decidí a en Ramonet a no seguir la seva conversa lúpica amb el Moreno.

La senyora Moniqueta tussí novament tres vegades, passejà lentament per la sala, esguardà a tothom i respongué:

Féu que no tinguin els infants
rictus amargs mai en sa cara;
que es moguin llures...

En Ramonet, posant-se de sobte a donar puntades de peu al seu cavall.

—Espera, Moreno, espera! Vaig a cercar el fuet i ja et diré si has de fer el ximble!

La senyora Moniqueta, renunciant a perllongar aquell «la» que acabava d'atacar:

—Ramonet! Ramonet! Ramonet! Es que no et recordes del que t'acabo de dir?

En Ramonet, sense deixar de pegar al seu corcer:

—Sí, mamà, sí... Es aquest Moreno que

li ha donat ara per a fer el ximple i botar... Xooo! Quiet, Moreno! Quiet!

La senyora Moniqueta, pegant un cop de puny damunt la caixa del piano:
—Ramonet, fill meu, et quedaràs, per càstic, vuit dies sense postres... M'entens? Vuit dies! Es massa que un mocós com ell no hagi de deixar cantar a sa mare! I si dius una sola paraula més, en lloc de vuit, seran quinze els dies sense postres!

A l'anunci d'aquesta espaventable sentència, en Ramonet es posà a plorar silenciosament.

La senyora Moniqueta, tussí altra vegada, es passejà, etc., etc., i reprenqué amb tons de la més alta inspiració i del més gran sentiment:

Feu que no tinguin els infants
rictus amargs mai en sa cara;
que es moguin lliures peus i mans
damunt la falda...

En Ramonet, esclatant de sobte en sanglots:

—On tinc el mocador? No sé amb què mocar-me... Ah, ah, ah! Papà, deixa'm el teu mocador!

La senyora Moniqueta, deixant el piano i precipitant-se cap a son fill:

—Ah, no, ço no es pot aguantar! (Al seu marit). No sé a quan esperes per a ventar-li una plantofada a aquest marrà...

En Ramonet:

—Però, mamà, si no trobo mocador... Si portés el davantal, raí!

La senyora Moniqueta, agafant a son fill pel braç i sacudint-lo:

—Molt bé, senyoret! Vostè no sap amb què mocar-se! Molt bé! Tingui, doncs! (Clatellot) I tingui (bufa) i tingui (plantofada). Ara apendràs a portar-te millor una altra vegada!...

La pròpia senyora Moniqueta agafà pels calçots a son fill, l'aixecà i el portà a sa cambra, on el tancà amb doble clau. Tornada al saló, murmurà:

—Perdonin, però és inaguantable!...

Després, sense preocupar-se d'en Ramonet, que a la cambra veïna plorava, es planyia, picava de peus i demanava perdó, tussí tres vegades, es passejà, etc., i cantà amb més sentiment que mai:

Feu que no tinguin els infants
rictus amargs mai en sa cara;
que es moguin lliures peus i mans
damunt la falda de sa mare.
En els seus ulls acariciants,
Déu hi ha posada sa llum clara!...

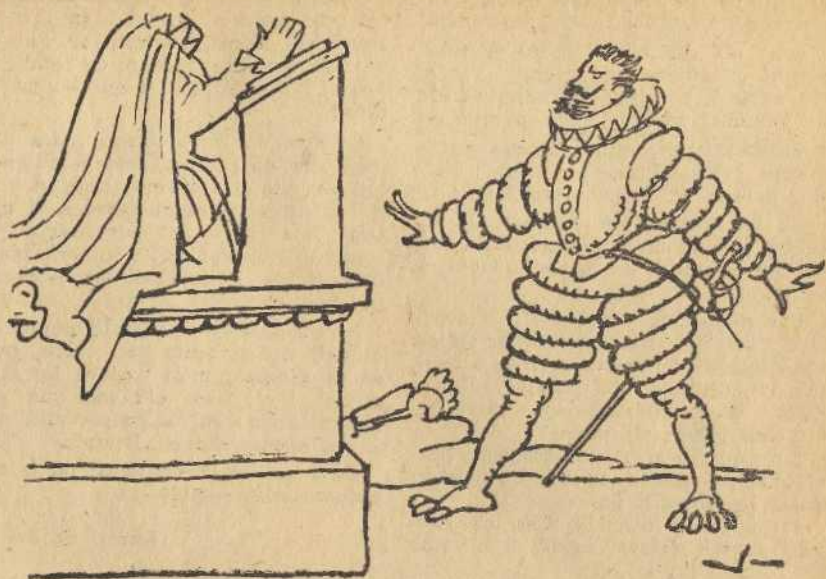
JESÚS BENANAT

Sorollós ha sigut l'èxit obtingut pel nostre «VIROLET» amb la publicació de les espatarrants, meravelloses, extraordinàries i sorprenents

AVENTURES DEL BARO DE BOLA-BLAVA

il·lustrades per En Gaietà Cornet.

No deixeu de comprar-lo!

TENORIADA

—«¿Dónde vas, don Juan Tenorio,
con este traje tan ruin?»
Sembla que facis d'anunci
dels neumàtics «Michelin».

El cristall d'augment

En Jaumet tenia la costum de guaitar sempre a terra i algun nyanyo havia rebut de finestres i persianes per culpa del seu tarannà. Però es resignava a l'arnica, a la compressió d'una peça de cinc damunt del xiribec i a les demés cures que són del cas.

I vetaquí que, una vegada, va trobar un cristall d'augment, de qui sap qui. En Jaumet no hauria pas donat valor a la troballa, si, de cop i volta, no hagués observat que guaitant amb el cristall contemplava l'ànima de les persones.

Trobava un amic, pel qual tenia una sincera afecció; el guaitava de per dins, i començava a veure-li tantes tares i defectes, que acabava per aciuar els ulls i sentir fastíe.

Ço tan útil, va portar-lo a un trist extrem... On era la veritable amistat? Sa mare, sí, l'estimava de veres; els seus germans... també. Es a dir, ja sabia per què el Peret li havia dit que el vestit nou no li estava bé. Era que en Peret el desitjava, i refusant-lo el seu germà, qui l'hauria de dur, si no el petit? Sortosament ço era un pecat venial, dels més ve-

nials... No hi cabia més enllà d'un quart de Pare-Nostre de penitència.

Però els companys? L'un el volia perquè en Jaumet era baixet i l'amic era nano i, posats de parella, l'amic no feia mal paper; l'altre, perquè en

Jaumet sempre tenia cèntims escaducers i era generós de mena; l'altre, perquè en Jaumet era fort, i si calia fer pinyes, en Jaumet era el valent que es desmpelegava de tot. En una paraula: tota amistat tenia el seu egoisme.

Poc a poc, en Jaumet s'anà avorint... Era ben trist el no trobar amics sense màcula! Fins va arribar a pensar en desfer-se del cristall d'augment... Però, deixarien per ço d'ésser com fossin els amics?

La situació d'en Jaumet era ben dolorosa, si una casualitat no hagués posat les coses a lloc.

En Jaumet, un dels dies en que més avorrit estava, agafà el cristall

i començà a guaitar... Dissortadament se'l va posar al revés, i en lloc de veure els altres, va reparar que es veia ell mateix... i, Mare de Déu, què negre, i què taradot, i què corcat de dins!

Ço fou un cop salvador: des d'aquell dia, en Jaumet, després de guaitar als que el voltaven, amb el cristall d'augment, es guaitava a si mateix. I acabava per perdonar i per sentir-se consolats de les imperfeccions dels demés. Es que ell era perfecte, per ventura?

No va llençar el cristall, perquè el cristall no hi tenia cap culpa, però es va esmenar molt i es va fer molt popular: li deien «l'home que veu abans la viga en els propis ulls, que la palla en els dels altres».

Cosa que, a la «cuenta», no és tan planera com sembla.

EMILI ESCOVIC

L'americana

Jo no us negaré que en Geroni Quartdevila era un xicot elegant, però cal convenir en que el sastre era la seva preocupació. En canvi, estava renyit a mort amb en Tisores, el sastre de moda a Barcelona, pels temps aquells de que us parlo. Li tenia un odi ferotge i no sabia parlar d'altra cosa que de les malifetes que li faria si gosés.

—Es un home que voldria que em pegués no més una mala mirada i un dels dos quedaria fora del món.

Heu's aquí que un dia, sortirem els dos plegats per anar a donar un tom. I passàrem davant per davant de la botiga d'en Tisores. A la porta hi estava ell, el famós tallador de les americanes sense arrugues, dels pantalons de bon caient.

El meu amic Geroni avençà tranquil·lament i en ésser davant de la

sastreria, saludà pulidament. Jo em vaig quedar astorat i, per a no ésser ridícol, vaig saludar també treient-me el barret com en Geroni.

Unes passes més enllà, va dir-me, parant-me de sobte, en Geroni:

—Ves-te'n del meu costat! Ets un porc i un ximple!

Em vaig quedar fred.

—Que sóc un porc i un ximple? Per què?

—I m'ho preguntes? Tu no tens ombra de dignitat! Saludar a en Tisores, quan saps l'odi que li tinc!

—Però si jo l'he saludat perquè ho has fet tu!

—Jo? Jo? Jo? Què jo l'he saludat? Mentider! Jo m'he tret el barret davant les americanes exposades als aparadors, perquè com a tall ningú com en Tisores, però, prou!

XAVIER CANYELLES

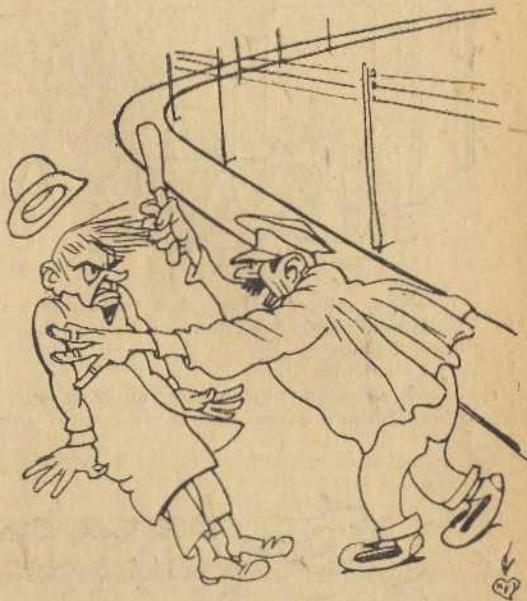
PATUFET - FILMS

PELICULA DE LA SETMANA

Cada tarda a primera hora
—go és de dues a tres—
les persones entusiastes
del «foot-ball» o «balonpié»,
les han dat per reunir-se
al mig de la Plaça de
Catalunya, on es celebren
partits bons i baratets
del noble sport de la «cossa»,
entre uns equips d'amateurs»
que si no calipen les glòries
d'en Sancho i d'en Samitier,
van pel camí d'anul·lar-les,
car no ho fan gens malament.
No seré jo qui critiqui
tan higiènic passatemp
que a l'hora que facilita
la digestió i tren el fret
als «sportmen» que el practiquen
estalvia an els demés
els dos ralets que avui costa
matà una estona al cafè.
Amb tot, no sabria estar-me
de dir-los que tan mateix
és hora poc oportuna
per al «futbolijament»
aquesta que han escollida
els novensans «equipiers»,
car, resultant indubtable
que el qui més i que el qui menys
encara té la carn d'olla

pel camí dels aliments,
tornà a donar-nos pilota
per postres, és un excès.

NYIC

—Que va a fer, desgraciati!

—Tirar-me sota les rodes del tren.
Estic desesperat, no puc sofrir la vi-
da ni cinc minuts més.

—Doncs si li corre tanta pressa tin-
drà que pendre sulfurant, perquè el
tren porta avui dues hores de retràs.

Els Pomells de Joventut

NOUS POMELLS DE JOVENTUT

718. «Sant Joan de Montserrat», de Reus (Joves).—719. «Santa Teresa de Jesús», de Reus (senyoretes).—
720. «Defensora d'Egara», de Terrassa (Joves).—«Clavellina de l'Empordà», de Sant Pere Pescador
(Senyoretes).—722. «Sant Pons de Planella», de Moyà (Joves).—723. «Aires de muntanya», de Castelli-
tersol (Senyoretes).—724. «Nova florida», de Barcelona (mixte).—725. «Eco'anets de la Mortneta», del
Guinardó (Barcelona), (Joves).

—Apa, senyor Esteve, que vostè que sempre ha sigut refractari a usar el sistema mètric decimal en la seva botiga de robes, ara es veurà obligat a fer-ho.

—I ara, per que?

—Perquè així que acabin aquestes obres ningú voldrà saber res de la cana. Tothom estarà engrescat amb el «metro».

Efectes microbicides de les llàgrimes

Les llàgrimes contenen una substància anomenada «lisozima» que mata tota mena de microbis. Una sola llàgrima depositada dins d'un tub d'assaig, dissol en un instant milions de milions de bacils.

L'efecte és fulminant i no hi ha micrococus que el resisteixi.

El descobriment de tan notable substància l'ha fet el doctor Alexandre Fleming, de l'Hospital de Santa Maria, de Londres, després de sis mesos de seguits estudis de laboratori i d'experiments realitzats amb llàgrimes procedents de persones flagellades per tota mena de penes i trastorns.

Cal advertir que les llàgrimes de les vídues joves, les dels nevots que han heretat dels difunts oncles respectius, i les de cocodril, no contenen ni un àtom de «lisozima».

JORDI-BUSCA

L'estel volador (Conte Annamita).

LUNY del lluny, l'arrós novençà creixia en les planures estanyoses. Eren com una tela immensa estesa on s'harmonitzaven totes les gammes verdes i tots el teixits preciosos. Més enllà, on l'arrós no havia estat batut encara, una planura de vellut verd clar. Més ençà, on l'aigua lluia a través de les tiges espaiades, una planura de satí verd jaspí; i més lluny, el crestat de les espigues ja crescudes imitava un crespó de la Xina esma-ragdí.

I tot ço plegat donava en aquesta trista terra d'Annam, en aquesta terra negra i fangosa, exhaurida de vellesa, arrugada de fadiga, un aire novell extraordinari, un somriure d'ingenuïtat i de frescor inusitades en altres èpoques de l'any.

En l'encontrada de Tau-Doc, les planes d'arrós es mantenien més somrients encara.

Mentre vells i velles reposaven en les empallades dels laçaments del batre, els joves, jovenets i jovenetes, corrien a vetllar els arrossars. Es temia als lladres que furten el gra a la planta, la invasió dels bufies i els ocells de rampinya, i més que tot, la del «macuï» (1) i de tots els esperits malignes dels estanys i de l'aire. Per combatre les influències adverses, s'aixecaven de cent en cent passes com una mena de miradors, alts i estrets catafalcs de bambú, acabats per una plataforma descoberta a la qual es pujava per una escala de corda. Es vivia allí de quatre a sis setmanes fins a l'època de la sega. Els que hi vivien s'enduïen amb ells tot quan els mancava per viure-hi tota la tongada: un poc d'arrós, un poc de te, peix sec i, com a mobles, una tramada de bambú i un coixí de porcellana.

Car, una vegada dalt de la garita aèria, ja no es torna a baixar; primerament, perquè aixafarien l'arrós que creix; després, perquè al poble annamita li plau imposar-se un aprenentatge de solitud i de resistència. Inclòs es freqüent que s'hi enviïn promesos—per a provar la seva virtut—cada un en distint mirador. I si, quan se'ls allibera, no s'observa en la terra fangosa cap senyal de pas, cap tija torçada, s'inscriu el seu nom en la taula d'honor de la pagoda i és el poble qui paga les despeses de llurs nocces.

* * *

Thi-Tam i Nay s'havien conegut de petitets. Havien guardat bufles junts. Aquest any mateix—com que ella tenia quinze anys i ell divuit—s'havia anunciat, davant de l'ara dels passats, el seu prometatge als venerables déus i s'havia convingut que es casarien bon punt fos feta la collita de l'arrós. No cal dir amb quin cor més xic pujà Thi-Tam en el seu cadafalc. S'havia permès a Nay que hi portés el seu humil bagatge. Els dos promesos, després de fregar tendrament l'un amb altre els seus capcirons de nas; després d'haver olorat suaument la seva pell assafranada (2), s'havien se-

(1) Diable.

(2) Costums indo-xinesos.

parat i en Nay havia marxat cap a son mirador, pal-plantat a un centenar de passes.

I era la primera vegada que Thi-Tam vetllava l'arrós, la primera vegada que viuria separada d'en Nay durant sis setmanes.

Malinçònicament esguardà al seu promès caminant a través la maresma per acabar enfilant-se a la seva torre de bambú. Com un rovellonet, sota son barret cònic.

Ah, que hauria fet de bon vetllar els dos junts, tenint cura els dos de l'arrossar verd i xamós!

Per a distreure's de la seva pena, ella arranjà la seva caseta de nina, el seu fogonet minúscul, els seus bols de te grans com un didal, les seves tacetes de fada i les seves llargues varetes de fusta lacada, amb les quals es menja l'arrós gra per gra, com amb agulles de fer mitja. Demés, encara, damunt d'un altar de Liliput hi col·locà la seva pàl·lida deessa de la

Lluna, feta amb pasta de lotus, i que és la patrona dels enamorats.

Ço la reconfortà un xic, i begué la llet d'una nou de coco oberta per en Nay i menjà una banana del bananer que havien plantat els dos.

Després, vinguda la nit, encengué la llanterna de tripa de peix i la sospengué a la punta d'un bastó llarg que sortia, lluny, cap enfora. En un segon bastó hi penjà una cistelleta plena de papers daurats i de pastissos de farina d'arrós. Era una ofrena al diable i als seus acòlits, a fi d'allunyar-los de la seva minça personeta i de les seves espigues tendres.

Lluny, lluny, en l'horitzó, vegé Thi-Tam una altra llum semblant a la seva que pujava i baixava com si fes reverències i cortesies. Era el seu promès que la saludava. Ella hi respongué de la mateixa manera. Després, fetes les seves «tchin-tchin» a la deessa, s'estengué sobre la tramada i s'adormí sospirant amb enyorança, la nuca posada damunt el coixí de porcellana per a no aixafar l'arquitectura de les seves clenxes envernissades que no podrien ésser trenades abans de tornar al poble.

De sobte es desvetllà; sota els pilans de la caseta, unes remors esveradores i estranyes es multiplicaven. Tot l'arrossar clapia, s'agitava, saltironava, s'adreçava, cruixia dins d'una cacofonia plenament paludiana. En l'aire hi suraven ombres negres; el bufle feixuc llençava el seu crit males-truc: els papers daurats de la cistelleta voleïaren—sacrifici desdenyat—i ja, tota tremolosa, la petita Thi-Tam arribà a creure que els «macuís» se l'emportaven. Ah, què sola es sentia en aquella maresma poblada de vides lents i d'extremiments misteriosos!

De cop i volta, a través de la lacustre solitud, una música deliciosa, una

música lleu, mioladora, suggestiva, venia com una rolça carícia a breçolar la quietud de la nit. Thi-Tam reconegué la cançó d'amor de Nay, la cançó playyenta del seu flubiol de bambú, que, en l'empallada dels seus pares, escoltava ella abans de dormir-se tots els vespres. I tot seguit s'asserenà. Va llevar-se i eixí al balcó.

La plana estanyosa lluia sota la lluna com una mar d'argent fos, i, lluny, la llanterna del seu promès semblava un cor ardent sospès en l'espai lluminós.

Thi-Tam s'arrupí vers la tramada i, recollint el seu luth de tres cordes—el seu luth en forma de fèretre menut—el polsà amb sos dits per a cantar en menor i amb el dit gros del seu peu esquerra per a fer plorar la corda baixa, com un llarg sanglot.

I, totes les nits, Thi-Tam i Nay canviaren així la seva tendresa.

De dia, a fi d'esverar els buffes i els ocells, es llencen estels voladors. Els dels dos promesos volaven sempre l'un cap a l'altre i algunes vegades es barrejaven les seves llargues cues i, desprenent-se de la corda, anaven a caure enllaçats damunt l'esmeragdi crespó de Xina de la terra.

Al començament del segon mes, Thi-Tam es sentí envaïda novament per una tristesa invencible. No menjava, bebia apenes i, a la nit, a despit del dolç miolar del flubiol amic, visions espaventables i aprensions terrorífiques la trasbalsaven.

Li semblava sentir clarament el diable i la seva confraria sardanejar al voltant de sa plataforma, esborronant-la amb el frec de ses ales. A baix, al peu dels pilans, clapien lúgubrement els esperits de la maresma. L'arrossar negre, sota un cel negre, se li apareixia com un llac malèfic i, al lluny, el mirador d'en Nay tenia l'aire d'un gran marabú fantàstic, el qual la devorava amb son ull de flames.

—Oh .Nay, Nay!—plorava Thi-Tam, girant el cap i extenent els braços.

I, a despit de la seva por, ella hauria volgut llençar-se abaix, córrer, córrer a través de la plana fangosa i acostar-se al tendre flubiol que la cridava. Més l'orgull de les filles d'Annam la retenia en la seva presó aèria. Què dirien els notables, observant els senyals dels seus passos i l'arrós trepinat? El seu nom no fóra pas inscrit en la taula de la pagoda.

La febre la visità tota la nit, la terrible febre de les maresmes, que tan aviat vos mossega amb un petó abrasant, com vos estreny en les seves mans balbes i gèlides.

A l'endemà, a penes si tingué força per a llençar el seu estel volador. Surà d'aquí d'allà tan llastimosament, que ni va fer por als ocells ni aconseguí ajuntar-se a Nay, vigorós i triomfant.

A la nit, per a respondre al flubiol, Thi-Tam no pogué més que polçar

amb el dit gros de son peu aquella corda baixa que, dolorosament, sanglotà, sanglotà...

Al matí no pogué llevar-se, i, vingudes les tenebres, sentí el pas feixuc del bufie. Comptant amb els dits el nombre dels seus crits, Thi-Tam compregué que era la mort que la cridava. Un fort estremiment la sacudí. Morir sense haver vist a en Nay, sense haver olorat la seva galta açafranada! Més, de sobte, una alegria estranya l'envaí, un alleujament de tot, una fugida d'ella mateixa, envers músiques meravelloses i fetilleries magnífiques. Tot és daurat, tot és clar, la lluna besa la planura i la deesa dels enamorats li somriu amb un somriure joïós. Després, sobtadament, la lluna, tan alta, tan pàl·lida, tan rodona, s'acosta, s'acosta, i desprenent-se del cel, tornada tota llarga, amb una cua d'estel volador, la lluna que ha pres la cara del seu promès, s'estén sobre el seu cos tremolós, i la boca d'en Nay desflora el seu rostre pasmat. Llavors, Thi-Tam tanca les parpelles; però sent encara la música ubriagadora, la música meravellosa, les veus de tot l'arrossar que canten un epitalami triomfal.

Dos dies més tard, els notables del poble corregueren a alliberar els guardians. Llavors, sobre el mirador de Thi-Tam, es descobrí un cadàver de rostre feliç, estès sota un estel volador, on hi havia pintats amb tinta de Xina els perfils d'en Nay.

En Nay hi corregué afoellit; després explicà, sanglotant, com, veient la llanterna apagada i creient malalta a sa promesa, li havia enviat aquell estel volador amb la seva imatge perquè li fes companyia, aquell estel volador que l'havia protegida contra la xardor del sol i els atacs dels ocells.

Tothom admirà la perseverància de la tendra morta d'amor i el seu nem fou posat a la pagoda; en Nay, però, obtingué permís d'enterrar-la a l'indret mateix del mirador. Quan la tomba fou construïda, hi plantà dos pals que sostenien l'estel volador amb la seva imatge, al qual l'hi havia refet la cua amb flubiolets de bambú. I, quan el vent passava sobre l'arrossar, els flubiolets es posaven a plorar, i, terra en dins, sota la terra negra, Thi-Tam escoltava la dolor èlica del seu promès.

Enderivai es

ENDEVINA, ENDEVINETA

LOGOGRAF NUMERIC

- 12345678 Poble valencià.
 6578738 Nom de dona.
 437823 Nom d'home.
 77323 Flor.
 7178 Diminutiu nom dona.
 235 Indicatiu de verb.
 12 Metall.
 4 Consonant.

MANEL ABRIL

pronom personal la quarta,
 i el total et donarà
 un poble ben català.

JOSEP M.ª DURAN GINESTA

TARJA

RAMON SERT

T.

XARADA

Una primera veguda és,
 nota musical la segona,
 la tercera, part de l'home,

Combinar aquestes lletres de ma-
 nera que resulti el nom d'una histò-
 rica muntanya catalana.

POMELL AUTONOMISTA MASNOUÍ

Solucions a l'insertat en el número anterior

Al logogrif numéric: Ginesta.

A la tarja: Dr. Martí i Julià.

ELS «ESPECTACLES» DE ROMEA

sota la direcció de l'eminent primer actor don Enric Giménez

DEMA DIUMENGE, 12 tarda i VINENT DIJOUS, DIA 16, a les 5 de la tarda

El nou gran èxit d'En Josep M.ª Folch i Torres

El príncep blanc

Interessantíssim espectacle en 3 actes i 7 quadros

TITOLS DELS QUADROS

I. Bellamor i el Príncep blanc.—II. L'encantament.—III. El secret del desenfà.—
 IV. Les tres flors de baladre.—V. El pacte de la pinteta d'or.—VI. Paraula de Rei.—VII.
 El desenfà.

Esplèndid decorat nou de Batlle i Amigó.
 Meravelloses transformacions.

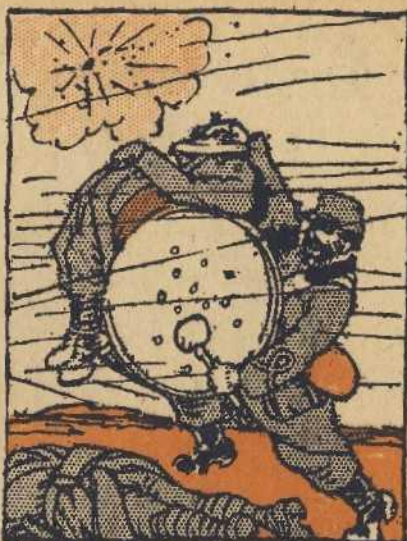
TOTHOM A VEURE «EL PRINCEP BLANC», l'últim gran èxit d'En Josep
 Maria Folch i Torres.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Eduard i Josep Solà, impressors - València, 200 - Telèfon 1282 G.-BARCELONA

Estem acostumats a que els herois si a més són instrumentistes, siguin timbalers o tot lo més cornetins d'ordres. Però que l'heroi hagi estat un bombo, sembla que no pugui ésser. I, no obstant

...a la passada guerra europea va haver-hi un que utilitzà el seu gros instrument per a recollir ferits a la mateixa línia de foc, amb gran perill de que li foradessin la pell (la pròpia i la del bombo).

Aquella gesta mereixia un premi i premi va tenir en forma de «Creu Blava del Mèrit Musical», que li va voler posar el propi coronel del seu regiment, Voler, voler!... Aviat està dit!...

Com que es trobaven davant per davant un parell de bombos: un de natural i un d'afollé (la panxa del coronel) no sé si se n'haurien sortit si no ho arriba a deixar córrer allé de que un militar ha de donar sempre la cara.